

Nieuwsbrief Platform Oude Riet, November '24

Lezing Henk Hut

Tijdreis door de geschiedenis van beekdallandschap Oude Riet/Dwarsdiep op **maandagavond 18 november** in Dorpshuis de Vrijborg te Nuis
Organisatie: Platform Oude Riet en IVN afdeling Westerkwartier
Aanvang: inloop vanaf 19.30 uur
Toegang is gratis

Op maandagavond 18 november geeft ecooloog en hydroloog Henk Hut een lezing voor ons Platform. We doen dat dit keer in samenwerking met IVN afdeling Westerkwartier. Thema is de ontwikkeling van het beekdal **Oude Riet/Dwarsdiep**. Henk is hydroloog en ecooloog en werkte voor Staatsbosbeheer. Hij nam dit jaar afscheid van het bestuur van Waterschap Noorderzijlvest waar hij 27 jaar deel van uitmaakte. Henk woont in Noordwijk, in de buurt dus. Vooral in het **Dwarsdiep** vinden de komende jaren ingrepen plaats ten behoeve van waterberging, natuurontwikkeling en recreatie.

Inhoud van de lezing: In grote stappen gaan we door het verleden van het gebied van de **Oude Riet / Dwarsdiep** aan de hand van oude kaarten en reconstructies. De recentere tijd geeft meer details. Wat was het grondgebruik in deze omgeving, hoe stroomde het water? Hoe kort is ons geheugen? Wie kent nog de ruilverkaveling Wemerpolder? Wat is er veranderd na de jaren '80, wat maakt het gebied bijzonder? Welke natuur is hier aanwezig en welke plannen zijn er voor de toekomst? Gaat er dan weer veel veranderen?

IVN Natuureducatie is een organisatie die het belang van natuur en milieu onder de aandacht wil brengen van een groot publiek. IVN doet dat door mensen via allerlei activiteiten kennis te laten maken met natuur en landschap in de eigen omgeving. Dan gaat het om cursussen, lezingen, wandelingen en activiteiten voor kinderen. IVN heeft 162 afdelingen verspreid over heel Nederland.

Platform Oude Riet : Sinds enkele jaren vraagt ons **Platform** aandacht voor het dallandschap van de Oude Riet. <https://www.ouderiet.com/> Deze rivier staat lokaal ook wel bekend als **Oude Diep, Dwarsdiep of Matsloot** of noordelijker, als **Kommerzijlsterdiep** en **-riet**. De Oude Riet mondt bij Lammerburen uit in het Reitdiep. Ook in 2023 organiseerden we een lezing, toen met archeoloog en landschapshistoricus Ben Westerink.

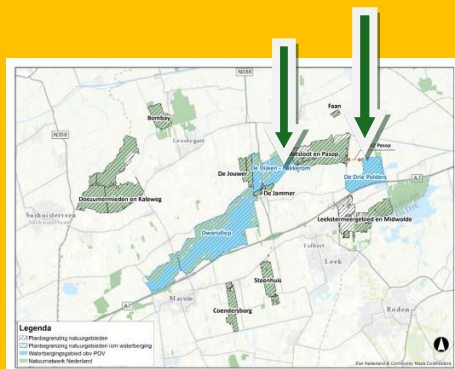
Landmerk - met leerlingen naar het Dwarsdiep

In de Nieuwsbrief van 2023 kondigden we het al aan: we gaan aan de slag met realisatie van een *landmerk* aan het Dwarsdiep. Dat kun je zien als een kunstwerk in de openbare ruimte dat bezoekers iets bijzonders laat zien. We denken in dit geval aan een ontwerp voor een turfschip. Langs het Dwarsdiep werd veel turf gebaggerd en afgevoerd naar de stad Groningen. Jan en Hedde Boerema hebben in hun prachtboek 'Vlijtige armoede en tonnen gouds - twee eeuwen gemeente Marum' daar een en an-

der over verteld. Ook het - versleten - ANWB-informatiebord bij de Balktil vertelt het verhaal hoe turf-tjalken turf, pulp, varkens - en andere landbouwproducten afvoerden, maar bijvoorbeeld manufacturen en - heel bijzonder - de jaarlijkse kermis aanvoerden.

Intussen zijn we met zo'n 150 brugklassers van het Technasium Leek het gebied rond de huidige uitkijktoren in geweest. In liefst 7 klassen hebben we als Platform de opdracht toegelicht: bedenken een ontwerp voor een landmerk dat interessant is, duurzaam, bestand tegen vandalisme en niet te grootschalig. De bedoeling is dat de kinderen over enkele maanden met een ontwerp komen. Het meest aansprekende ontwerp nemen we mee in contact met professionele ontwerpers. En natuurlijk moeten we ook fondsen werven. Daarover een volgende keer meer.

Wandelroutes geopend Polder de Dijken en Driepolders

Deze zomer zijn zowel in Polder de Dijken als de Driepolders uitkijktorens en informatieborden geplaatst. Aan de toren in Polder de Dijken heeft ons Platform ook een financiële bijdrage geleverd. Nieuwe wandelpaden zijn in juli ingewijd door de eerste wandelaars. Over de wandeling in Polder de Dijken schreven we voor onze website al een bijdrage, zie <https://www.ouderiet.com/nieuws>

De wandelroute in de Driepolders is iets langer. De uitkijktoren staat op een schitterend plekje en biedt een prachtig vergezicht in noordelijke richting: de nieuwe spoorbrug bij Zuidhorn is goed te zien. Vlak bij de toren ligt een gaaf zandafgravingsmeertje. Daarnaast verrijst nieuw bos. Als je terug wandelt loop je wat dichters op

de snelweg, maar daar merk je al snel niet veel meer van.

Foto's links informatieborden bij de nieuwe kunstwerken van het Waterschap. Rechts de uitkijktoren in de Driepolders.

Landschapsbiografie -

De gemeente laat een nieuwe *landschapsbiografie* van het Westerkwartier schrijven. Landschapsbeheer Groningen gaat deze in 2025 presenteren. Als Platform gaan we meelezen. De biografie dient als 'onderlegger' voor toekomstige inrichtingsplannen en moet in 2025 verschijnen.

Vuistbijlen en oerosen in het Dwarsdiepgebied?

Als het Dwarsdiep over enkele jaren is heringericht voor waterberging en natuurontwikkeling, biedt dat allerlei kansen. Onze doelstelling als Platform is immers het **zichtbaar, beleefbaar en toegankelijk** helpen maken van het dal. We denken daarom ook aan kleinere informatiepunten, waaronder enkele 'vitrines', langs wandel- en fietspaden in het zo'n 10 kilometer lange dal van het Dwarsdiep. Het kan gaan om informatiebordjes of QR codes op markante plekken, zoals waar tot ongeveer een eeuw geleden de rivier nog meanderde of waar zich in de tijd van de vervening een café bevond. Met museum 't Rieuw uit Nuis en met het Noordelijk Archeologie Depot (NAD) zijn we in gesprek over het inrichten van 'vitrines', waarin we iets laten zien over de historie van dit dal. Dan kan het gaan over reproducties van de hoorn van een oeros die hier is gevonden of prehistorische bijlen die zo'n 5000 jaar geleden zijn begraven als offer voor een - wordt gedacht - veilige overgang over de rivier of doorgang door een moeras.

Nog leuker dan een oeroshoorn is een complete oeros! Van hoorn en bijl hebben we perfecte kopieën nodig én een verhaal over of schets van de context. Dat vraagt creativiteit en samenwerking. Wordt vervolgd.

Bordjes en bankjes in oostelijk en noordelijk Westerkwartier

Vorig jaar keurde de gemeente een aanvraag van ons Platform goed om op een vijftal plekken langs de oever van de Oude Riet - of resten daarvan - informatieborden over deze oude zee-arm-rivier en rustbankjes te plaatsen. Dit najaar leggen we contact met dorpsverenigingen of historische verenigingen over deze informatieborden.

De beoogde locaties zijn (globaal) : Den Horn, Spanjaardsdijk, Jensemaweg, Heereburen/Niezijl; Lammerburen/Teenstraweg. Dit zijn plekken die de midden- en bovenloop van de Oude Riet volgen.

Stichting - het initiatief om het dal van de Oude Riet in het zonnetje te zetten, leidde enkele jaren terug tot vorming van een platform. Enkele initiatiefnemers en voortrekkers riepen vertegenwoordigers van organisaties bij elkaar voor overleg en gezamenlijke voorstellen aan o.a. de gemeente. Op het congres van april 2022 in Aduard hebben we een aantal nieuwe mensen geworven om een sterke kerngroep te vormen. Met die groep willen we nu een stichting vormen. Doel is om komend voorjaar die stap te voltooien. We hebben een beoogde voorzitter, penningmeester en secretaris. Maar we kunnen nog wel wat extra mensen gebruiken. Interesse? Leg contact met Hettie Zeilemaker.

Contact - www.ouderiet.com, email via info@ouderiet.com